

بسمه تعالی

دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیرجان
مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی

واحد برنامه ریزی درسی

طرح دوره دروس نظری و عملی

مشخصات درس:

۲۳	تعداد دانشجو	پزشکی عمومی (علوم پایه پزشکی)	گروه آموزشی
۰,۵ (۷ جلسه / ۱۷ ساعت)	تعداد واحد	آداب پزشکی ۳	عنوان درس
۱۴۰۱/۱۰/۱۴ - ۱۴۰۱/۰۶/۱۹	تاریخ شروع و پایان دوره	دکتری / پزشکی عمومی	مقطع و رشته تحصیلی
چهارشنبه (۱۰-۱۲)	روز و ساعت جلسات	نیمسال اول ۱۴۰۱-۱۴۰۲	نیمسال تحصیلی
-	دروس پیش نیاز	محمودرضا مسعودی	مدرس / مدرسین درس
دانشکده پزشکی	محل برگزاری	محمودرضا مسعودی	مسئول درس (دروس اشتراکی)
حضور	روش برگزاری (حضور / مجازی / ترکیبی)	عملی / کارگاهی	نوع واحد (نظری / عملی)

شرح کلی درس:

توصیفی کوتاه و مختصر از درس را در یک یا دو پاراگراف بنویسید.

براساس "سند توانمندی های دانش آموختگان دوره دکتری عمومی پزشکی در جمهوری اسلامی ایران مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی" توانمندی های پزشک عمومی در ۷ محور زیر جهت اجرا ابلاغ شده است:

۱. مهارتهای بالینی
۲. مهارتهای برقراری ارتباط
۳. مراقبت بیمار (تشخیص، درمان و نوتوانی)
۴. ارتقای سلامت و پیشگیری در نظام سلامت و نقش پزشک در آن
۵. پیشرفت فردی و فراگیری مستمر
۶. تعهد حرفه ای، اخلاق و حقوق پزشکی
۷. مهارتهای تصمیم گیری، استدلال و حل مسئله

درس آداب پزشکی (۳) به عنوان بخش سوم از تم طولی آداب حرفه ای در برنامه درسی دوره پزشکی عمومی می باشد. این درس به شرح آداب و مهارت‌های کلیدی که باید یک پزشک در حرفه طب برخوردار باشد می پردازد. درس به صورت مجموعه کارگاه های خطاهای شناختی، خطاهای پزشکی و مواجهه زودرس بالینی برنامه ریزی شده است. این دوره ضمن فراهم سازی فرصت آشنایی دانشجویان علوم پایه پزشکی با محیط بالین در قالب برنامه مواجهه زودرس، به معرفی نقش و عملکرد اعضای تیم درمان در همکاری بین حرفه ای می پردازد. همچنین ساختار نظام سلامت و نقش پزشک در آن تشریح و معرفی می گردد. با توجه به لزوم افتراق ارتباط توأم با همدلی در مقابل همدردی، در این دوره انتظار می رود فرصت آشنایی و تمرین مهارت همدلی فراهم شود و مرور کلی بر شایعترین خطاهای شناختی و استدلالی با هدف ارتقاء مهارت‌های استدلال صحیح در دانشجویان صورت می گیرد. در پایان دوره از دانشجویان انتظار می رود که با این اصول آشنا شده و دانش و مهارت کافی برای استفاده از آنها را به دست آورند.

هدف/اهداف کلی درس:

با مراجعه به کوریکولوم رشته، هدف/اهداف کلی درس را بنویسید.

در طراحی این برنامه فعالیت های یادگیری طوری در نظر گرفته شده است که یادگیرنده از طریق آنها به اهداف ذیل دست یابد:

الف - اهداف حیطه شناختی:

- ۱) با ضوابط و شرایط حاکم بر محیط بالین آشنا باشد.
- ۲) نسبت به عملکرد اعضای تیم درمان و نقش آنها در همکاری بین حرفه ای آشنا شود.
- ۳) ضمن آشنایی با جایگاه حرفه ای یک پزشک در جامعه و نظام سلامت، ساختار، سلسله مراتب و وظایف هر یک از اجزا شبکه بهداشت و درمان کشور را شرح دهد.
- ۴) خطاهای استدلال (سفسطه) و خطاهای شناختی را توضیح دهد.
- ۵) اصول کلی ارائه همدلی را از همدردی افتراق دهد.
- ۶) با منشور اخلاق حرفه ای در بالین آشنا باشد.

ب - اهداف حیطه نگرش:

- ۱) درستکاری و حفظ شأن پزشکی در محیط مجازی را مراعات کند.
- ۲) نسبت به شناسایی و کنترل اشتباهات و خطاهای شناختی ذهن توجه نشان دهد.
- ۳) به برقراری ارتباط توأم با همدلی در برابر دوستان و خانواده و در برخورد با بیمار و خانواده وی اهمیت دهد.

ج - اهداف حیطه مهارتی:

- ۱) اصول رفتار حرفه ای را در عملکرد خود و در مواجهه با محیط مجازی رعایت نماید.
- ۲) علاوه بر محیط دانشگاهی در محیط های بالینی (مواجهه زودرس) نیز رفتار و ظاهر متناسب با شأن پزشک داشته باشد.
- ۳) توانایی به کارگیری مهارت همدلی را داشته باشد.
- ۴) با در نظر گرفتن خطاهای استدلال (سفسطه) و خطاهای شناختی، استدلال و گفتمانی منطقی داشته باشد.

روش تدریس:

مشخص کنید از چه روش تدریسی در آموزش استفاده می‌نمایید. روش تدریس را بر اساس موضوع، زمان کلاس، منابع و امکانات و نحوه مشارکت فراگیران انتخاب کنید و در صورت امکان مشارکت فراگیران و شرکت آنان در بحث های کلاسی را در اولویت قرار دهید.

☐	روش تدریس مبتنی بر حل مسئله	☒	روش تدریس سخنرانی
☐	روش تدریس ایفای نقش	☒	روش تدریس بحث گروهی
☐	روش تدریس مبتنی بر کار تیمی	☒	روش تدریس پرسش و پاسخ
☐	روش تدریس اکتشافی	☒	روش تدریس نمایشی
☐	روش تدریس در گروه‌های کوچک	☐	روش تدریس آزمایشگاهی
- سایر موارد: تدریس کارگاهی.

۱- ارائه طرح درس و رئوس مطالب در آغاز هر جلسه جهت آمادگی بهتر دانشجویان و فهم پیوستگی مطالب.

۲- در هر جلسه پاسخ سئوالات مطرح شده در جلسات قبل با راهنمایی و مشاوره استاد مورد بحث قرار گرفته و پس از ارائه نظر دانشجویان پاسخ نهایی توسط استاد ارائه می شود.

۳- هر جلسه درس یک تکلیف که نیاز به مطالعه مطالب دارد، به دانشجویان ارائه می شود که با استفاده از منابع معرفی شده و در دسترس، پاسخ آن را بیابند.

۴- تعیین مباحثی که نیاز به مطالعه بیشتر دارد.

۵- استقبال از موضوعات و طرح موارد پیشنهادی دانشجویان و در صورت لزوم اختصاص وقت اضافی و تشکیل جلسات جبرانی.

۶. جمع بندی مطالب بحث شده و تاکید بر نکات کلیدی در پایان جلسات درس.

مواد و وسایل آموزشی:

به منظور تسهیل فرآیند یاددهی-یادگیری، در آموزش خود از چه وسایل آموزشی استفاده می کنید.

☒	جزوه	☒	پاورپوینت
☒	کتاب	☒	فیلم آموزشی
☒	وایت برد	☐	نرم افزار
☒	تصویر	☐	ماکت
☐	چارت	☒	لوازم واقعی
☐	فایل صوتی	☐	پوستر

سایر موارد: تدریس کارگاهی

تکالیف و مسئولیت‌های فراگیران:

مشخص کنید که فراگیران چه وظایف و مسئولیت‌هایی در طول ترم دارند.

۱. حضور منظم در جلسات درس حضوری.
۲. مشارکت در فعالیت‌های کلاسی به ویژه پرسش و پاسخ.
۳. مطالعه قبلی طرح درس و اهداف آن به منظور آمادگی برای فهم بهتر مطالب.
۴. آمادگی جهت پرسش و پاسخ از مطالب جلسات گذشته.
۵. رعایت اصول اخلاقی.
۶. انجام به موقع تکالیف.
۷. ارتباط مناسب بین فردی.
۸. رعایت پوشش حرفه ای مناسب در حین حضور در جلسات کارگاهی بیمارستان و نصب اتیکت.
۹. رعایت نکات ایمنی برای پیشگیری از انتقال عفونت‌ها.
۱۰. رعایت محرمانه بودن اطلاعات بیمار.
۱۱. معرفی دقیق خود به پرسنل بیمارستان و بیماران.

نحوه ارزیابی فراگیران:

- با توجه به اهداف اختصاصی درس، مشخص کنید که از چه روشی برای ارزیابی فراگیران استفاده می‌کنید.

☐	سئوالات چند گزینه ای	☒	سئوالات تشریحی کوتاه پاسخ
☐	سئوالات صحیح-غلط	☒	سئوالات تشریحی بلند پاسخ
☐	کار عملی	☒	سئوالات شفاهی
☐	چک لیست مشاهده عملکرد	☐	سئوالات جور کردنی
		☒	پرسش‌های کلاسی

سایر موارد: ارزیابی به صورت کیفی با چهار درجه: ۱- بیش از حد انتظار(قبول). ۲- در حد مطلوب(قبول). ۳- قابل قبول(قبول). ۴- تذکر به تلاش بیشتر در دروس بعدی
آداب پزشکی(مردود و تکرار دوره) و یا معادل نمره از ۲۰ خواهد بود:
ارزیابی به صورت نمره از ۲۰ خواهد بود:

-ارزشیابی تکوینی: حضور فعال در بحث‌های کلاسی، حضور و غیاب، Take home test، Take home message، پرسش و پاسخ کلاسی.

- مشخص کنید که نمره نهایی دانشجو با توجه به چه فعالیت‌هایی تعیین می‌شود. همچنین میزان نمره و یا درصد مرتبط با هر فعالیت را نیز مشخص کنید.

ردیف	عناوین	نمره/درصد
۱	حضور و غیاب	۲ - ۱۰٪
۲	مشارکت فعال در بحث‌های کلاسی	۴ - ۲۰٪
۳	انجام و ارائه به موقع تکالیف	۲ - ۱۰٪
۴	تمرین عملی و مشاهدات عینی اهداف حیطه شناختی	۴ - ۲۰٪
۵	تمرین عملی و مشاهدات عینی اهداف حیطه نگرشی	۴ - ۲۰٪
۶	تمرین عملی و مشاهدات عینی اهداف حیطه مهارتی	۴ - ۲۰٪

سیاست ها و قوانین:

قوانین کلاس خود را به صورت شفاف برای فراگیران شرح دهید.

۱. حضور در تمامی جلسات درس الزامی است.

۲. حداکثر غیبت مجاز و موجه $\frac{2}{17}$ مجموع ساعات درس می باشد.

۳. رعایت موارد ذکر شده در آیین نامه انضباطی مربوط به حضور در کلاس درس الزامی می باشد، از جمله:

- ✓ رعایت اصل ادب و احترام، فروتنی، اخلاق و آداب اسلامی.
- ✓ پرهیز از ایجاد هر گونه اختلال در جلسه درس.
- ✓ ورود و خروج دانشجو به ترتیب قبل و بعد از استاد درس.
- ✓ پرهیز از صحبت کردن، خوردن و آشامیدن طولانی مدت.
- ✓ پرهیز از استفاده از تلفن همراه، لپ تاپ و تبلت در موارد غیر آموزشی.

۴. دانشجو مکلف به انجام موارد ذکر شده در بخش تکالیف و مسئولیت‌های فراگیران می باشد.

۵. مدت زمان کلاس ۱۲۰ دقیقه تدریس تعاملی می باشد. (در صورت نیاز به صورت کارگاهی کلاسهای درس ادغام شده و مدت زمان کلاس بیشتر خواهد شد)

جدول زیر را بر اساس رئوس مطالبی که در هر جلسه آموزش می دهید کامل کنید.

برنامه زمانبندی درس:

جلسه	عنوان جلسه	هدف کلی: هدف از یادگیری این مطلب آن است که دانشجو (با)...	اهداف رفتاری: دانشجو در پایان باید (بتواند)...	مدرس /مدرسین
۱	۱. معرفی طرح دوره درس و تعریف آداب پزشکی ۳. ۲. مواجهه زودرس بالینی (۱)	۱. با طرح دوره درس و تعریف آداب پزشکی ۳ در ابتدای جلسه آشنا شود. ۲. با محیط های بالینی آشنا شود (۱).	۱) با ضوابط و شرایط حاکم بر محیط بالین آشنا باشد. (شناختی) ۲) نسبت به عملکرد اعضای تیم درمان و نقش آنها در همکاری بین حرفه ای آشنا باشد. (شناختی)	محمودرضا مسعودی
۲	مواجهه زودرس بالینی (۲).	با محیط های بالینی آشنا شود (۲).	۱) با جایگاه حرفه ای یک پزشک در جامعه و نظام سلامت آشنا باشد و آن شرح دهد. (شناختی) ۲) با ساختار، سلسله مراتب و وظایف هر یک از اجزا شبکه بهداشت و درمان کشور آشنا باشد و هر یک را شرح دهد. (شناختی) ۳) با انتظاراتی که از دانشجو در محیط های بالینی (بخش های بیمارستانی) وجود دارد، آشنا باشد. (شناختی)	محمودرضا مسعودی
۳	اخلاق و رفتار حرفه ای در طب (۱).	با اخلاق، رفتار و پوشش حرفه ای در بالین آشنا شود (۱).	۱) با منشور اخلاق حرفه ای در بالین آشنا باشد. (شناختی) ۲) علاوه بر محیط دانشگاهی در محیط های بالینی (مواجهه زودرس) نیز رفتار و ظاهر متناسب با شأن پزشک داشته باشد. (مهارتی) ۳) با آیین نامه رفتار و پوشش حرفه ای در محیط های بالینی آشنا باشد. (شناختی) ۴) با تاریخچه و مفهوم منش حرفه ای آشنا باشد. (شناختی) ۵) با مفهوم صداقت و درستکاری، حفظ حریم و محرمانگی اطلاعات بیمار آشنا باشد. (شناختی)	محمودرضا مسعودی
۴	اخلاق و رفتار حرفه ای در طب (۲).	با اخلاق، رفتار و پوشش حرفه ای در فضای مجازی آشنا شود (۲).	۱) با اخلاق حرفه ای در فضای مجازی آشنا باشد و آن را با فضای حقیقی مقایسه کند. (شناختی-نگرشی) ۲) درستکاری و حفظ شأن پزشکی در محیط مجازی را مراعات کند. (نگرشی) ۳) اصول رفتار حرفه ای را در عملکرد خود و در مواجهه با محیط مجازی رعایت نماید. (نگرشی)	محمودرضا مسعودی

محمودرضا مسعودی	<p>۱) همدلی را تعریف کند و اصول کلی آن را بیان نماید. (شناختی)</p> <p>۲) همدردی را تعریف کند و اصول کلی آن را بیان نماید. (شناختی)</p> <p>۳) همدلی را با همدردی مقایسه کند و افتراق بین آنها را شرح دهد. (شناختی)</p> <p>۴) با چگونگی برقراری ارتباط توأم با همدلی در برابر دوستان و خانواده آشنا باشد. (شناختی)</p> <p>۵) با چگونگی برقراری ارتباط در برخورد با مسئولان محیط بالینی آشنا باشد. (شناختی)</p>	با تعامل و ارتباط بین فردی در بالین با بیماران و مسئولان بالین آشنا شود (۱).	۵ مهارت های ارتباط بین فردی (۱).
محمودرضا مسعودی	<p>۱) با چگونگی برقراری ارتباط توأم با همدلی در برابر دوستان و خانواده آشنا باشد. (شناختی)</p> <p>۲) به برقراری ارتباط توأم با همدلی در برخورد با بیمار و خانواده وی اهمیت دهد. (نگرشی)</p> <p>۳) توانایی به کارگیری مهارت همدلی در مواجهه با بیماران و خانواده وی را داشته باشد. (مهارتی)</p> <p>۴) اهمیت رابطه بین بیمار و پزشک را شرح دهد. (شناختی-نگرشی)</p>	با تعامل و ارتباط بین فردی در بالین با بیماران و مسئولان بالین آشنا شود (۲).	۶ مهارت های ارتباط بین فردی (۲).
محمودرضا مسعودی	<p>۱) خطاهای استدلال (سفسطه) را به طور عام و در طب توضیح دهد. (شناختی)</p> <p>۲) خطاهای شناختی را طور عام و در طب توضیح دهد. (شناختی)</p> <p>۳) نسبت به شناسایی و کنترل اشتباهات و خطاهای شناختی ذهن توجه نشان دهد. (نگرشی)</p> <p>۴) با در نظر گرفتن خطاهای استدلال (سفسطه) و خطاهای شناختی، استدلال و گفتمانی منطقی داشته باشد. (مهارتی)</p>	با خطاهای استدلالی و شناختی در طب آشنا شود.	۷ اصول پایه رشد و توسعه فردی و مهارتهای پایه تفکر.

مشخصات کتاب شامل عنوان، نویسندگان، مترجمین، انتشارات، سال و نوبت چاپ کتاب

۱. مباحث مطرح شده در کلاس درس نظری، عملی و کارگاهی.
۲. درسنامه آداب پزشکی، جلد اول و دوم، بخش مربوط به آداب پزشکی ۳، نویسندگان: دکتر ایزدی و دکتر خزاعی.
- ✓ **منابع تکمیلی جهت مطالعه دانشجویان در مجموعه دروس آداب پزشکی:**
  ۱. کتاب مهارت های ارتباطی در پزشکی، نویسنده مارگریت لوید، ترجمه: دکتر احمدضا زمانی.
  ۲. آیین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان دانشکده ها و دانشگاه های علوم پزشکی سراسر کشور. مصوب شورای فرهنگی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مورخ ۱۳۹۱/۰۵/۱۵.
  ۳. سند جامع توانمندی های دانش آموختگان دوره دکتری عمومی پزشکی در جمهوری اسلامی ایران مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی.
  ۴. به تناسب هر مطلب و درخواست دانشجویان منابعی اضافه تر (تکمیلی) در ارتباط با موضوع آن جلسه برای رفع ابهامات مبحث به دانشجویان و یا دانشجویان ارائه می گردد.
5. The time management guide, a practical handbook for physicians by physicians, Royal college of physicians and surgeons of Canada, 2012.
6. Teaching and assessing communication skills in medical undergraduate training.
7. Teaching and learning communication skills in medicine: a review with quality grading of articles.
8. Teaching and assessing communication skills in the postgraduate medical setting: a systematic scoping review.
۹. کتاب روش های مطالعه و یادگیری، دکتر علی اکبر سیف فصل های ۱ تا ۵.
۱۰. کتاب برقراری ارتباط مناسب با بیماران، دکتر سید اسماعیل مناقب.
۱۱. کتاب فیزیولوژی پزشکی گایتون بخش های مرتبط با حافظه و یادگیری.